

THỨC ĐẨY CHUYỂN ĐỔI SỐ HƯỚNG TỚI VÌ CON NGƯỜI: THÁCH THỨC BAO TRÙM KINH TẾ SỐ ĐỐI VỚI ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở VIỆT NAM¹

NGUYỄN THỊ THU PHƯƠNG^(*)

Tóm tắt: Chuyển đổi số ở Việt Nam gặp phải nhiều thách thức trong việc tạo dựng kết nối số đối với một số nhóm yếu thế, trong đó có nhóm đồng bào dân tộc thiểu số. Xét về khả năng trang bị thiết bị kết nối internet, khả năng tiếp cận đường truyền internet có chất lượng, khả năng chi trả cho kết nối internet, và khả năng sử dụng ứng dụng số phục vụ việc làm và tạo thu nhập, nhóm dân tộc thiểu số đều có khoảng cách tụt lại so với nhóm dân tộc Kinh và Hoa. Khoảng cách số này, cộng hưởng với khoảng cách vùng miền và giới, khoảng cách trong trình độ giáo dục có thể làm sâu sắc hơn tính bao trùm với nhóm dân tộc thiểu số trong toàn bộ tiến trình phát triển. Thúc đẩy tính bao trùm của quá trình chuyển đổi số đối với nhóm dân tộc thiểu số ở Việt Nam sẽ cần phải song hành các biện pháp chính sách trong ngắn hạn và trung, dài hạn ở cả hai góc độ: (1) tạo dựng các yếu tố nền kinh tế số và (2) nâng cao năng lực tham gia kinh tế số cho các nhóm dân cư yếu thế nói chung và nhóm dân tộc thiểu số nói riêng.

Từ khóa: chuyển đổi số, chuyển đổi số bao trùm, kinh tế số, thách thức, dân tộc thiểu số, nền kinh tế vì con người, Việt Nam.

Summary: Digital transformation in Vietnam faces many challenges in creating digital connections for some disadvantaged groups, including ethnic minority groups. In terms of the ability to equip internet connection equipment, access to quality internet connections, the ability to pay for internet connections, and the ability to use digital applications for employment and income generation, ethnic minority groups are lagging behind the Kinh - Chinese ethnic group. This digital gap, resonating with regional and gender gaps, and gaps in education levels can deepen the inclusiveness of ethnic minorities throughout the development process. Promoting the inclusiveness of the digital transformation process for ethnic minorities in Vietnam will need to be accompanied by policy measures in the short and medium and long term from both perspectives: (1) creating digital economy elements and (2) improving the capacity to participate in the digital economy for disadvantaged population groups in general and ethnic minorities in particular.

Keywords: digital transformation, inclusive digital transformation, digital economy, challenges, ethnic minorities, economy for people, Vietnam.

Ngày gửi bài: 04/01/2024; Ngày gửi phản biện: 06/01/2024; Ngày duyệt đăng bài: 15/04/2024.

(*) Viện Kinh tế Việt Nam, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

¹ Bài viết trong khuôn khổ Chương trình nghiên cứu “Hướng tới nền kinh tế vì con người ở Việt Nam”, được thực hiện bởi TS. Nguyễn Thắng (Trung tâm Phân tích Dự báo) và TS. Nguyễn Thị Thu Phương (Viện Kinh tế Việt Nam) với sự tài trợ kỹ thuật và tài chính bởi Oxfarm Việt Nam, 2019 - 2023.